

§ 39 Svenska kyrkans arbete med bekännelsefrågor och sin evangelisk-lutherska identitet

DANIEL TISELL:

Ordförande! Jag skrev motion 2015:108, vars syfte handlar om att stimulera och stärka arbetet med bekännelsefrågor med fokus på vår svenska kyrkas identitet som evangelisk-luthersk kyrka. Det finns alltid en risk när man skriver motioner, att man slår in öppna dörrar eller formulerar att-satser som man inte vidare kan bifalla. Efter att ha läst utskottets förslag liksom Läronämndens yttrande som utskottet hänvisar till har min spontana reaktion varit, att man inte riktigt har tagit till sig vad motionen handlar om. Det är också rimligt att förvänta sig, tycker jag, att man ordentligt läser motivtexten, brödtexten, till att-satserna som finns i en motion.

Där tycker jag det framgår med ganska stor tydlighet, att jag inte är ute efter att ändra i några bestämmelser i kyrkoordningen eller dess inledningstexter. Tvärtom delar jag synen att det finns en tillräcklig innehållsbestämning av Svenska kyrkan som evangelisk-luthersk kyrka i kyrkoordningen. Men min motion handlar om något helt annat, nämligen det som Läronämnden sedan också tillägger: ”Denna identitet måste tolkas och tillämpas i varje ny tid.” Det är exakt denna process av tolkning, bearbetning och tillämpning som min motion vill stimulera och det tycker jag framgår av motionen.

I min motion hänvisar jag till två andra motioner som behandlades 1983. Det är en handfull här som faktiskt var med då. Den ene var Per-Ola Larsson som ville revidera bekännelsen och den andre var Ludvig Jönsson som ville stärka arbetet med att bearbeta bekännelsen och vad det innebär att vara evangelisk-luthersk. Jag gjorde faktiskt så att jag nästan knyckte Ludvig Jönssons att-sats rakt av. Den bifölls ju av kyrkomötet och ledde till det stora, rika arbete med bekännelsen som då skedde under en tioårsperiod. Det var synd att han inte fick vara med och uppleva resultatet av detta. Den att-satsen löd, att kyrkomötet skulle begära hos Centralstyrelsen att man i samråd med Läronämnden skulle utarbeta ett förslag till en innehållsbestämning av begreppet evangelisk-lutherskt trossamfund enligt lagen om Svenska kyrkan. Jag la till tre ord i min att-sats, alltså att låta kyrkostyrelsen utarbeta ett förslag av ”vad det innebär” att vara ett trossamfund med evangelisk-luthersk trosbekännelse.

Min intention som jag tycker framgår med tydlighet i motionens motivtext är just detta tolkningsarbete, eller som jag skriver: ”Det andra momentet som kyrkostyrelsen behöver ta sig an handlar om konstruktiva tolkningar av innebörden av att vara evangelisk-luthersk idag” i relation till olika slags utvecklingar som har ägt rum, och så nämner jag några exempel. Som jag skriver i motionen finns det mycket som pågår redan i stift, i forskningsavdelning, i Teologiska kommittén och i mycket som handlar om reformationsjubileet. Men vad jag är ute efter är på vilket sätt Svenska kyrkan på nationellnivå kan ta till vara allt det här goda och samtidigt stimulera en vidare och djupare tolknings- och bearbetningsprocess som fler kan ha del av.

Mycken ambition av min motion är att ta fram material som underlättar läsning av bekännelseskriterierna. Här hänvisar utskottet till en rad litteratur som nyligen getts ut av många av dem som faktiskt sitter med i Läronämnden, verkligen bra och intressant litteratur. Alla dessa böcker är förstås att rekommendera, men de fyller nog en annan slags funktion än det jag är ute efter. Jag anser att det finns ett behov, ett ansvar och en spännande utmaning att tolka och tillämpa innebörden av att vara evangelisk-luthersk idag. Det som görs och skrivs borde ju kompletteras med ett samlat grepp från kyrkostyrelsens sida, som kunde resultera i något att förhålla sig

till, något som är rimligt i omfång och upplagt på ett sätt så att såväl ideella som, förtroendevalda och anställda blir inspirerade att ta del av det fortsatta samtalet.

Jag yrkar bifall till min motion 2015:108.

BISKOP PER ECKERDAL:

Ordförande! Jag tror man kan säga att utskottet i långa stycken delar motionärens syn att det är viktigt att bearbeta vår kyrkas beaktelse och identitet. I betänkandet ger vi ändå ett par exempel på hur detta faktiskt redan sker. Det har redan Daniel refererat, så det ska jag inte göra en gång till.

Jag tror det finns en skillnad i grundsyn mellan motionären och utskottet. Det är att den här bearbetningen inte sker i första hand genom beslut så att säga centralt uppifrån. Det är en bearbetning som måste leva i kyrkans liv, framför allt förankrad i församlingar och stift, men där naturligtvis kyrkans centrala organ i olika tillfällen kan vidta åtgärder för att stimulera den bearbetningen. Men i utskottets diskussion var vi överens om att det här inte är någon som kräver några initiativ ifrån kyrkomötet idag, inte minst eftersom det kommande reformationsjubileet faktiskt har stimulerat bearbetningen både av vårt reformatoriska lutherska arv och av tolkningen av detta arv in i vår situation idag.

Utskottet gör i sin skrivning också en notering. Det är att vi utgår från att kyrkostyrelsen bevakar att beaktelseskrifterna görs tillgängliga på Svenska kyrkans hemsida. Vi utgår ifrån att det kommer att ske utan att något speciellt uppdrag ges. När det gäller innehållsbestämningen av Svenska kyrkan som faktiskt motionen talar om säger utskottet, att vi delar Läronämndens bedömning att det finns en tillräckligt tydlig innehållsbestämning i kyrkoordningen. Mot den här bakgrunden föreslår alltså utskottet att kyrkomötet avslår motion 2015:108.

Bifall till utskottets förslag.

DANIEL TISELL (REPLIK):

Ordförande! Jag tycker också att det som sker i församlingar och stift är viktigt. Jag hänvisar ju till det. Jag tycker också att vi har ett ansvar gemensamt i Svenska kyrkan att bearbeta någonting som vi skulle kunna förhålla oss till. Det är ganska svåra frågor. Jag tycker ofta när man diskuterar med människor, förtroendevalda och även kollegor och präster, att det är lite luddigt hur man ska tolka evangelisk-luthersk och vad det innebär. Jag tror att man skulle vinna på att det görs något som samlar ihop detta.

Motionen som jag har skrivit ger ju ett ganska öppet mandat. Jag vill inte beskriva vad resultatet skulle vara, varken för teologisk utbildning av präster eller förhållanden till vad som skulle kunna ges ut. Jag tänker mig något lite enklare material i omfång än en massa böcker som ska ges ut och som tyvärr alldeles för få läser. Där tycker jag vi har ett ansvar.

BISKOP PER ECKERDAL:

Jag vill då upprepa, att grundprincipen är att bearbetningen framför allt sker i kyrkans liv, det vill säga inte kanske i kyrkomötets lokal i första hand. Det innebär också att det är viktigt att det faktiskt i vissa fall finns en viss luddighet. Den luddigheten ger en frihet och en möjlighet att just tolka vår lutherska tradition och identitet in i varje tid och också i den lokala situationen, vilket aldrig kan ske genom centrala beslut.

DANIEL TISELL (REPLIK):

Jo, jag tycker också om en viss luddighet och det kanske Ludvig Jönsson också gjorde, detta att man inte ska peka ut att det här är bekännelsen. Det är därför som Ludvig Jönsson hänvisar till Gottfrid Billing att vi ska ha kvar Konkordieboken och en bred bekännelse, för att inte det ska bli för exakt. Så det håller jag med om, men osäkerhet kanske inte är så bra. Den tycker jag vi ska komma åt, så att man ökar frimodigheten och kunskapen att faktiskt våga läsa bekännelseskrafterna och börja tolka. Det är ganska många svåra frågor. Jag tror det skulle behöva göras mer. Jag tänker inte bara på den här lokalen med kyrkomötet, jag tänker vidare. Vi fattar ju faktiskt en del beslut som vi måste ha underlag för. I många frågor som vi har att ta ställning till tycker jag att vi kanske inte alltid har på fötterna. Vi skulle kunna ha det mycket mer i fråga om vad det innebär att vara evangelisk-luthersk, men jag har inte tid att ge de exemplen nu.

Beslut i ärendet återfinns i kyrkomötets protokoll, § 94.